

AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ

“BÖLGESEL KALKINMA ODAKLI MİSYON FARKLILAŞMASI VE İHTİSASLAŞMASI PROGRAMI “

KAPSAMINDA DEĞERLENDİRME RAPORU

DEĞERLENDİRME TAKIMI

Prof. Dr. Mesut GÜNER (Takım Başkanı)

Prof. Dr. Gamze CAN

Vedat ERDOĞAN

Prof. Dr. Mahmut İZCİLER

Prof. Dr. Fatma KARİPCİN

05-08-Kasım 2017, Kırşehir

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	3
2. Yönetim Yaklaşımı	3
3. Performans Göstergelerinin Değerlendirilmesi	4
4. Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı kapsamındaki kriterlerin değerlendirilmesi	6
5. Sonuç ve öneriler	8
Ek 1: Puanlama Tablosu	9

1. GİRİŞ

TR71 Düzey 2 bölgesi olarak tanımlanan yerde bulunan Kırşehir ili tarım ve hayvancılık alanlarında elverişli bir coğrafik yapıya sahip olup, sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi açısından ise komşu illerle kıyaslandığında (Aksaray 55. Kırıkkale 41. Nevşehir 36. ve Niğde 56. sırada) 40. sıradadır. (<http://www3.kalkinma.gov.tr/DocObjects/View/15310/SEGE-2011.pdf>) Demografik açıdan bakıldığında ise 221.209'lük (2016 TÜİK verilerine göre 229.975) nüfusa sahiptir. Nüfusunun % 64,4'ünün şehirlerde, %35,6'sının ise kırsal alanda yaşadığı Kırşehir, Türkiye ortalamasıyla kıyaslandığında şehirleşme oranının düşük olduğu iller arasındadır. Kırsal alan nüfus yoğunluğunun fazla olması bölgede tarım ve hayvancılık için önemli bir avantaj oluşturmaktadır. Kırşehir aynı zamanda jeotermal enerji bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Bu enerji halen konutlarda ve seracılıkta ısıtma amaçlı kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra jeotermal kaynakların sağlık sektöründe termal tedavi alanlarında kullanılması da bölgenin kalkınmasına ve sağlık alanındaki rehabilitasyon uygulamalarına katkı sağlamaktadır.

Bölgenin bu özellikleri nedeniyle Ahi Evran Üniversitesi aşağıdaki gösterilen proje önerileri konusunda pilot üniversite olarak belirlenmiştir:

1. Terme Sahasında Jeotermal Kaynağın Temini ve Proje Sahalarına İletimi
2. Jeotermal Sera Projesi
3. Kaba Yem Projesi
4. Ceviz Projesi
5. Jeotermal Kaynaklı Rehabilitasyon Merkezi
6. Sporcu Sağlığı Araştırma, Uygulama ve Termal Rehabilitasyon Merkezi
7. Projelerin Tanıtımı

2. YÖNETİM YAKLAŞIMI

Ahi Evran Üniversitesi, benimsemiş olduğu işbirliği ve paylaşımına açık yönetim anlayışı ile bölgesel kalkınmaya katkı sağlayacak bir potansiyele sahiptir. 2017-2021 Stratejik Planının hazırlık sürecinde, iç ve dış paydaşların katılımı sağlanmış, üniversitenin güçlü ve zayıf yönleri ile çevresel fırsat ve tehditler belirlenmiştir. Üniversitenin kamu ve özel sektörle işbirliği yapması; ildeki Jeotermal kaynaklı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezinin bulunması; şehrin ve bölgenin ihtiyaç duyduğu alanlarda analiz yapılabilecek teknik cihaz ve malzemelerle donatılmış bölüm ve laboratuvarının olması üniversitenin güçlü yönleri olarak belirlenmiştir.

Ahi Evran Üniversitesinin misyon, vizyon, değerler ve hedeflerinin bölgesel beklenti, ihtiyaç ve önceliklerle büyük ölçüde örtüştüğü görülmektedir. Ayrıca, üniversite, ilde bulunan kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarıyla etkin iş birliği içerisinde. Bu iş birliği çerçevesinde, ilin temel ihtiyaç ve sorunlarına yönelik araştırma ve uygulama faaliyetlerine destek olunması amacıyla kaynak tahsisi, altyapı, teknik ve danışmanlık hizmetleri vermektedir. Bu bağlamda, İl Koordinasyon Kurulu, İl İstihdam Kurulu, Kent

Konseyi, Ahiler Kalkınma Ajansı, Yerel Yönetimler ve Basın-Yayın kuruluşlarıyla sürekli iletişim ve işbirliği yapmaktadır.

Kurum, misyonunda bilgi, teknoloji ve hizmet üreten, ürettiklerini toplum yararına sunan, yerel ve ulusal kalkınmaya katkı sağlayan bir üniversite olunmasını; vizyonunda ise tarih, kültür ve sanat birikiminden ilham alarak geleceğe yön veren, insan odaklı, girişimci, yenilikçi, üretken, bilime katkı sunan, işbirliğine açık bir üniversite tanımlamasını vurgulamıştır. Üniversite, tarihi ve kültürel değerlere sahip çıkma, yeniliğe ve gelişime açık olma, çözüm odaklı düşünme, toplumsal duyarlılığı gözetme, işbirliği ve dayanışmayı esas alma, rekabete açık olma ve çevreye duyarlı olma gibi ilkeleri de benimsemiştir.

3. PERFORMANS GÖSTERGELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Değerlendirilmesi öngörülen hedefler Tablo 1 de gösterilmiştir. Stratejik planda yer alan aşağıda gösterilen iki amaç bölgesel kalkınma odaklı misyon farklılaşması ve İhtisaslaşması programına katkı sağlamaktadır. Bu amaçlar:

A.1. Bölgesel kalkınma odaklı misyon farklılaşması kapsamında tarım ve hayvancılık alanında ekonomik getirisi yüksek ürünler elde etmek,

A.2. Sahip olduğu kaynakları etkin ve verimli kullanabilen, yeni kaynaklar üretebilen girişimci bir üniversite olmak olarak belirtilmiştir.

Tablo 1 de belirtilen 2017 yılına ait performans ölçütlerinden “Açılan/tahsis edilen kuyu” ile “Kurulan sera” hedeflerinin henüz gerçekleştiremediği görülmüştür. Bunların gerçekleştirilmesi bütçe aktarımına bağlı olduğu, bütçenin ise henüz aktarılmadığı belirtilmiştir. Bunun ötesinde tamamlanan İnşaat Alanı 2017 için %50 lik öngörülen oranın %65’lerde olduğu da belirtmiştir. Ayrıca kaba yem üretimi proje bütçesi dışında üniversitenin kendi imkânları ölçüsünde başlamış ve 64 dekar deneme ekimi yapılmıştır. 2017 yılı için alınacak Uzman Personel Sayısı 15 olarak belirlenmiş ve gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1-Değerlendirilmesi Öngörülen Amaç ve Hedefler

A.1. Bölgesel kalkınma odaklı misyon farklılaşması kapsamında tarım ve hayvancılık alanında ekonomik getirisi yüksek ürünler elde etmek.						
H.1.1. Bölgedeki potansiyel enerji kaynaklarının etkin kullanımına yönelik yeni proje yapılacaktır.						
Performans Göstergesi	Sorumlu Aktör (Kurum/Kuruluş/Paydaş/Kişi vb.)	2017	2018	2019	2020	2021
Açılan/taahsis edilen kuyu sayısı	Rektörlük/İl Özel İdaresi	1	1			
Kurulan sera sayısı	Rektörlük	1				
H.1.2. Bölgesel tarım ve hayvancılığın geliştirilmesine yönelik büyük ölçekli ulusal ve uluslararası projeler yapılacaktır.						
Performans Göstergesi	Sorumlu Aktör (Kurum/Kuruluş/Paydaş/Kişi vb.)	2017	2018	2019	2020	2021
Hizmete alınan mobil hayvan hastanesi sayısı	Rektörlük		1			
Ceviz Merkezi'nin kurulması (Doku kültürü lab)	Rektörlük/TUAM, AHİKA	1	1			
Düzenlenen üretici ve personel eğitimi sayısı	Rektörlük/TUAM, GTH İl Müdürlüğü, Özel Sektör		3			
Düzenlenen ürün geliştirme kurs ve aktivite	Rektörlük/TUAM, İŞKUR ve Halk Eğitim Merkezleri, AHİKA			3		
Geliştirilen Ürün Sayısı	Rektörlük/TUAM, İŞKUR ve Halk Eğitim Merkezleri, AHİKA			5		
Oluşturulan anaç ve kalem damızlık parseli	Rektörlük/TUAM, GTH İl Müdürlüğü, Özel Sektör				5	
Düzenlenen Fidan üreticisi eğitimi sayısı	Rektörlük/TUAM, GTH İl Müdürlüğü, Özel Sektör				2	
Düzenlenen marka eğitimi sayısı	Rektörlük/TUAM, GTH İl Müdürlüğü, Yerel Yönetimler, AHİKA					3
Alınacak coğrafi orijin tescili	Rektörlük/TUAM, GTH İl Müdürlüğü, Yerel Yönetimler, AHİKA					1
Yem bitkileri ekim alanı (dekar)	Ziraat Fakültesi/TUAM		50	50	50	50
A.2. Sahip Olduğu Kaynakları Etkin ve Verimli Kullanabilen, Yeni Kaynaklar Üretebilen Girişimci Bir Üniversite Olmak						
H.2.1. Bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde sağlık hizmeti verilecektir.						
Performans Göstergesi	Sorumlu Aktör (Kurum/Kuruluş/Paydaş/Kişi vb.)	2017	2018	2019	2020	2021
Tamamlanan İnşaat Alanı (%)	Rektörlük	50	75	100		
Uzman Personel Sayısı	Rektörlük/Tıp Fakültesi/FTR Yüksekokulu	15	25	35	50	75
Yılda Tedavi Gören Hasta Sayısı (Ayaktan)	Rektörlük/Kamu Hastaneleri Genel Sekreterliği				10.0	25.0
Yılda Tedavi Gören Hasta Sayısı (Yatan)	Rektörlük/Kamu Hastaneleri Genel Sekreterliği				2.00	4.50
Açılan UYGAR Merkezi Sayısı	Rektörlük/Tıp Fakültesi/FTR Yüksekokulu				1	1

4. Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı kapsamında değerlendirme

a) Kurumun misyonu, vizyonu, değerleri ve hedeflerinin “Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı” kapsamında değerlendirilmesi:

Üniversite yönetimi bölgesel ihtisaslaşmayı da dikkate alarak 2017-2021 stratejik planını oluşturulmuş olup, üniversitenin misyon, vizyon, değerleri ile politikaları yeniden aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Misyon; “Bilimin ışığında araştırma ve eğitim yapan, bilgi, teknoloji ve hizmet üreten, ürettiklerini toplum yararına sunan, yerel ve ulusal kalkınmaya katkı sağlayan, değişimi ve yeniliği daimi tekâmül doğrultusunda gerçekleştiren, milli ve evrensel değerleri özümsemiş, insan odaklı, çevreye duyarlı bir üniversite olmak.”

Vizyon; “Tarih, kültür ve sanat birikiminden ilham alarak geleceğe yön veren, insan odaklı, girişimci, yenilikçi, üretken, bilime katkı sunan, işbirliğine açık, kaliteli eğitim hizmeti ile tercih edilen, ulusal ve uluslararası düzeyde referans alınan ve mensubu olmaktan gurur duyulan, öncü bir üniversite olmaktır.” şeklinde tanımlanmış olup bölgesel kalkınma odaklı misyon farklılaşması ve ihtisaslaşma programını genel ifadeler şeklinde kapsadığı, ancak ihtisaslaşma alanlarını özellikle öncüleyen bir ifade içermediği görülmüştür.

Üniversitenin Değerleri arasında yer alan “Bilimi öncelemek”, “Yeniliğe ve gelişime açık, çözüm odaklı olmak”, “Adil, şeffaf, hesap verebilir ve katılımcı yönetim anlayışına sahip olmak”, “İnsan odaklı ve toplumsal duyarlılığı olmak”, “İşbirliğini ve dayanışmayı teşvik etmek, rekabete açık olmak” ve “Çevreye duyarlı olmak” değerleri ile bölgesel kalkınma odaklı misyon farklılaşması ve ihtisaslaşma alanı olan tarım ve jeotermal gibi bölgesel özelliklere yönelik faaliyetleri ile uyumlu olduğu görülmüştür.

Değerler arasında “doğal kaynaklara sahip çıkma ve tarım” alanına katkıyı ifade eden değerler yer almamaktadır.

b) Araştırma ve eğitim altyapısının, insan kaynaklarının Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı’na yönelik olarak etkin kullanımının değerlendirilmesi:

Araştırma ve eğitim için ayrılan mevcut fiziksel alanların, laboratuvar ve ekipman gibi alt yapıların büyük bir kısmının ihtisaslaşma ile uyumlu olduğu, yapılacak çalışmalar için

gerekli diğerk alt yapı çalışmaları ve malzemelerin temininin ise ayarlanmış olan bütçenin aktarımı ile tamamlanacağı öngörölmüştür. Bağlantılarının kurulmuş olduğu ve planlandığı şekli ile gerçekteşmesi durumunda, uyumun tam olarak sağlanması söz konusu olabilecektir.

Mevcut öğretim elemanlarının bu konularda önemli deneyim ve birikime sahip oldukları öğrenilmiştir. Çalışmalara ciddi oranda katkı sağlamakta ve konuyu önceliklendirmektedirler. Niteliksel olarak yeterlilik sağlamakla birlikte niceliksel olarak planlananların yerine getirilmesinin yeni kadro imkânları ile mümkün olacağı düşünölmektedir. Araştırma ve eğitim konuları bölgeye yönelik olarak planlanmaktadır. Saha doğrudan bölgenin ihtiyaçları doğrutusunda belirlenmiştir.

İhtisaslaşma dışındaki araştırma ve eğitim faaliyetleri ihtisaslaşmaya yöneltip sınırlı insan gücü verimli bir şekilde kullanılmaya, bilimsel deneyim kazanma ve lisans düzeyi uygulamalar ve lisansüstü tez çalışmaları ile yeni bilim insanı geliştirme konusunda yararlanılması planlanmaktadır. Yönetimin mevcut kaynakları ve insan gücünü büyük oranda ihtisaslaşma alanlarına yönlendirmiş olduğu, bu süreci kurumun temel sorumluluğu olarak gördüğü anlaşılmaktadır.

c) Bölgesel kalkınma odaklı ihtisaslaşma sürecinin yönetim modelinin sürdürülebilirliğinin değerlendirilmesi:

Program kapsamında çalışan görevliler akademik personelden oluşmaktadır. İhtisaslaşma konuları için hazırlanmış web sitesi bulunmamaktadır. Programa ilişkin fikirler, oluşturulan projelere ait ekipler ile iç ve dış paydaşların bir araya geldiği toplantılarda tartışılarak değerlendirilmektedir. Yeni kadrolaşmada ihtisaslaşma alanının önceliği oluşturduğu görölmektedir. Özellikle pilot üniversite kapsamındaki uzman kadrolarına çok ihtiyaç olduğu ve bu amaçla uygun yetkinlikte bölgede çalışma konusunda istekli kişilerin belirlenmeye çalışıldığı tespit edilmiştir. İlin sosyal özelliklerinin ve imkânların sınırlılıkları personel bulunması açısından olumsuz etki yapmaktadır. Mevcut projelerin sonuçları elde edildikçe ilin ve üniversitenin cazibe merkezi olması kaçınılmazdır. Hatta ilin farklı alanlarda gelişmesine bile katkı sağlaması mümkün olacaktır.

Mevcut politika dokümanında yer alan taahhütlerin büyük bir kısmı henüz bütçe aktarımı gerçekteşmediği için başlamamıştır. Zamansal özellik taşıyan proje iş paketleri yerel imkânlar ile başlatılmıştır. Örneğin kaba yem yetiştirilmesi için mevsimin kaçırılmaması amacıyla BAP kapsamında tohum ekimi gerçekteştirilmiştir.

Proje yönetimi bir üst koordinatör (Rektör yardımcısı), tüm projelerden sorumlu pilot

üniversite koordinatörü ve proje sorumlusu ve proje ekibinden oluşmaktadır. Proje sorumluları mutlaka yedekli bir şekilde tanımlanarak gelişebilecek aksaklıklar için önlem alınmıştır.

d) Gelecek Vizyonunun, Stratejisinin, Model Yapı Oluşturma düzeyinin değerlendirilmesi :

2017 – 2021 stratejik planının pilot üniversite kararından önce yeniden hazırlandığı ve zaten ihtisaslaşmayı hedefleyen bir yapı olduğu için özel bir revizyon yapılmadığı belirtilmektedir.

Üniversitenin, ihtisaslaşma konularını önceleyerek kazanılacak deneyimin model olması, genç akademisyenlerin yetişmesine katkı sağlaması ve aynı alanlarda diğer üniversite akademisyenlerinin de yararlanması için öncülük edebileceği bir merkez olması konusunda düşünceleri bulunmaktadır. Ancak geleceğe dönük hedef, strateji ve araştırma modellerine rastlanmamaktadır.

e) Programa ilişkin Sahiplenme – Liderlik düzeyinin değerlendirilmesi:

Proje gerek üst yönetim, gerek proje ekibi ve gerekse üniversite akademik ve idari personeli tarafından ciddi şekilde sahiplenilmektedir. Farkındalık üniversite içinde sağlanmış ancak bölgeyle sınırlı ölçüde paylaşılmıştır. Projelerin kaynak aktarımı sonrasında düzenlenecek tanıtım toplantıları ve çalıştaylarla farkındalığın bölgeye de yayılması planlanmaktadır.

5. Sonuç ve Öneriler

Ahi Evran Üniversitesi, 2006 yılından bu yana faaliyetini sürdüren, kalite güvence sistemine önem veren, bu süreci iyi bir şekilde belirleyen, benimseyen ve uygulamaya geçiren bir yapıdadır. Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması programı kapsamında pilot üniversite seçilen Ahi Evran Üniversitesinin bunun gerekliliğini yerine getirme konusundaki kararlılığı çok net ve güçlü görülmektedir.

2017 yılına ait performans ölçütlerinden bir kısmı henüz gerçekleşmediği görülmektedir. Bunun nedeni ise bütçenin henüz üniversiteye aktarılmamasından kaynaklanmaktadır. Buna rağmen üniversite projeler için gerekli çalışmaları belli bir noktaya getirmiş, bazı proje çalışmalarına da üniversitenin kendi bütçe imkânları ölçüsünde başlamıştır.

EK 1: Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı kapsamında kullanılacak değerlendirme kriterleri

<i>Değerlendirme Kriterleri</i>	<i>Puan*</i>
<p><u>Kurumun misyonu, vizyonu, değerleri ve hedeflerinin “Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı” kapsamında değerlendirilmesi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kurumun misyonunun, vizyonunun, değerlerinin ve hedeflerinin bölgesel kalkınma odaklı misyonunu kapsama düzeyi • Kurumun misyonu, vizyonu, değerleri ve hedeflerinin ihtisaslaşacağı alan ile uyumluluğu 	<p>5</p> <p>5</p> <p>4</p>
<p><u>Araştırma ve eğitim altyapısının, insan kaynaklarının Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı” na yönelik olarak etkin kullanımının değerlendirilmesi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Araştırma ve eğitim için ayrılan fiziksel mekanlar, laboratuvar, ekipman gibi altyapısının bölgesel ihtisaslaşma ile uyumu ve uyuma yönelik geliştirme faaliyetleri • Öğretim elemanlarının ihtisaslaşma alanına katkı derecesi ve yeterlilikleri • Araştırma ve eğitim saha/konularının bölgeye yönlendirilip yönlendirilmediği • Bölgesel ihtisaslaşma alanları dışındaki araştırma ve eğitim faaliyetlerinin nasıl ilişkilendirilip yönlendirildiği • Eğitim programlarında (önlisans-lisans) bölgesel ihtisaslaşma alanına yönelik gelişmeler ve çabalar • Lisansüstü eğitimde bölgesel ihtisaslaşma alanına yönelik gelişmeler ve çabalar • Araştırma altyapısı ve insan kaynağı ile birlikte araştırma faaliyetlerinin bölgesel ihtisaslaşma alanlarına nasıl yönlendirildiği-destekler, teşvikler, öncelikleri 	<p>5</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>4</p>
<p><u>Bölgesel kalkınma odaklı ihtisaslaşma sürecinin yönetim modelinin – Sürdürülebilirliğinin değerlendirilmesi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Web sitesi, program kapsamında çalışan görevliler ve ofis • Programa ilişkin fikirlerin değerlendirme biçimi, izleme mekanizmaları • Yeni kadrolaşmaların program kapsamına uyumu • Mevcut politika dokümanında yer alan taahhütlerini gerçekleştirme düzeyi • Yönetim modelinin sürdürülebilirliği 	<p>4</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p><u>Gelecek Vizyonunun, Stratejisinin, Model Yapı Oluşturma düzeyinin değerlendirilmesi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stratejik planda bölgesel kalkınmaya katkı boyutunu eklemek üzere revizyon yapılıp yapılmadığı veya revizyon çalışmalarının başlatılıp başlatılmadığı • Üniversitenin bölgesel odaklı misyonu kapsamında geleceğe yönelik hedefleri, stratejileri ve araştırma yönetim modelini geliştirme ve ülkemiz için örnek model olma yaklaşımı 	<p>4</p> <p>4</p> <p>4</p>
<p><u>Programa ilişkin Sahiplenme – Liderlik düzeyinin değerlendirilmesi</u></p>	<p>5</p>

<ul style="list-style-type: none">• Senato-yönetim kurulu vb üst yönetim organlarının ve özellikle rektörün sahiplenme düzeyi	5
<ul style="list-style-type: none">• Öğretim elemanlarının farkındalık düzeyi,	5
<ul style="list-style-type: none">• Bölgesel aktörlerin bölgesel ihtisaslaşma konusundaki farkındalığı, bu çerçevede yapılan seminer-görüşme-çalıştay vb etkinliklerin niceliği ve niteliği	4
<ul style="list-style-type: none">• İldeki kalkınma ajansı ofisinin farkındalığı ve katkı düzeyi	5

*Kriter ve alt kriterler için 5 üzerinden puanlama yapılır.